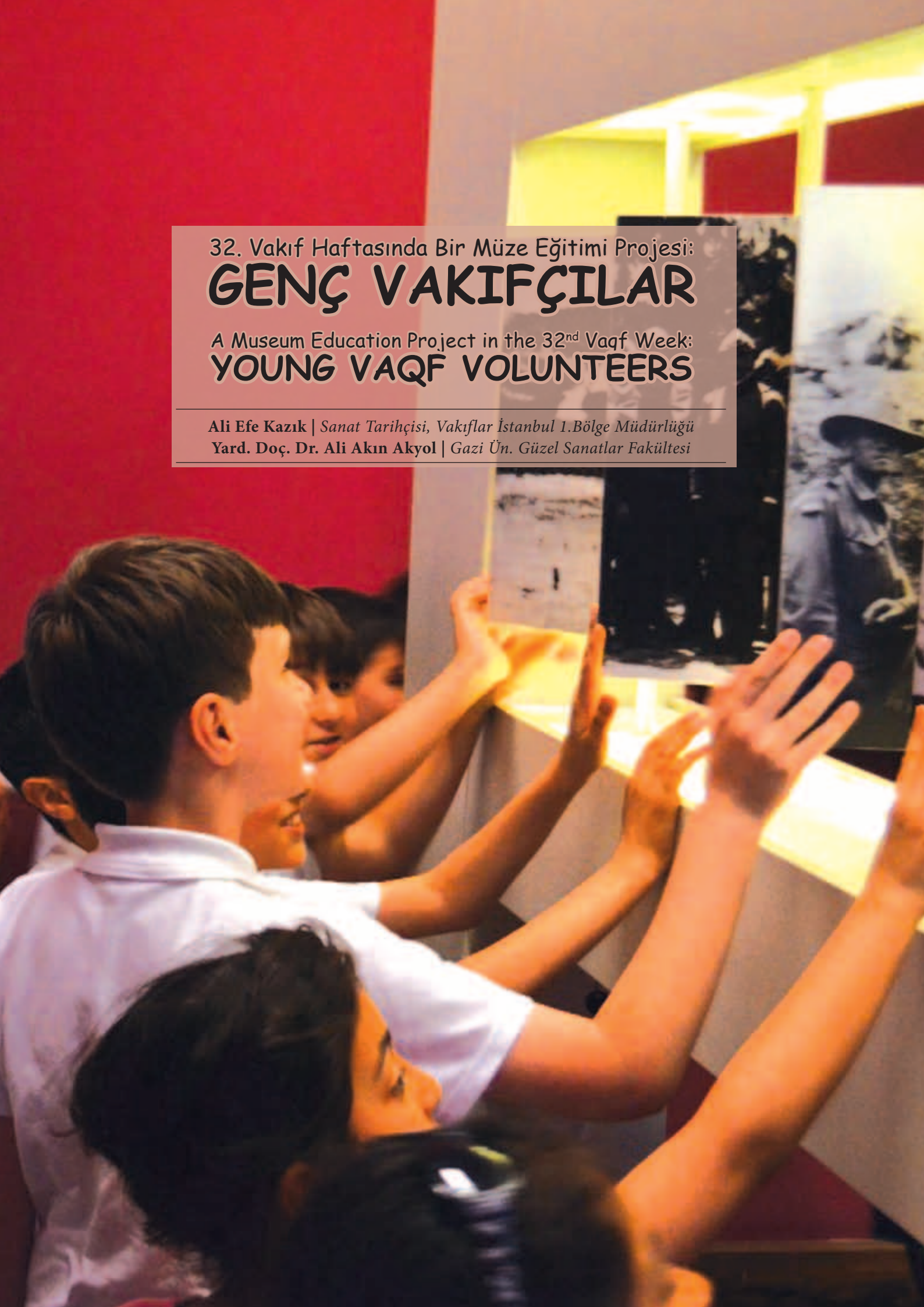

32. Vakıf Haftasında Bir Müze Eğitimi Projesi:
GENÇ VAKIFÇILAR

A Museum Education Project in the 32nd Vaqf Week:
YOUNG VAQF VOLUNTEERS

Ali Efe Kazık | *Sanat Tarihçisi, Vakıflar İstanbul 1.Bölge Müdürlüğü*
Yard. Doç. Dr. Ali Akın Akyol | *Gazi Ün. Güzel Sanatlar Fakültesi*

Araştırmacı tarafından “Genç Vakıfçılar” ismiyle tasarlanan müze eğitimi projesi; İstanbul’daki 32. Vakıf Haftası kutlamaları kapsamında Vakıflar I. ve 2. Bölge Müdürlükleri himayesinde, Kağıthane İlçe MEM’e bağlı Kemal Halil Tanır İlkokulu paydaşlığında, Halı Müzesi, Akaretler Mustafa Kemal Müzesi ve Kemal Halil Tanır İlkokulu’nda yapılan etkinliklerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından proje amacı; müze eğitimi sisteminin İstanbul Vakıf Müzeleri’nde uygulanabilirliğini iyi bir örneklerle ortaya koymak, Vakıf müzeleri yoluyla çocuklarda vakıf kültür ve medeniyeti hakkında farkındalık yaratmak olarak belirlenmiştir. Bu amacın gerçekleşmesine hizmet edecek eğitimsel hedefler belirlenmiştir. Proje uygulama programı Kemal Halil Tanır İlkokulu, Halı Müzesi ve Mustafa Kemal Müzesi’nde; ‘gezi öncesi’, ‘müze gezisi’ ve ‘gezi sonrası’ olmak üzere 3 haftada 4 buluşma olacak şekilde planlanmış, toplamda sekiz farklı etkinlik ile gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlikler; 4 aşamada gerçekleştirilen buluşmalarda soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası, araştırma gibi öğretim yöntem ve tekniklerini içermiştir. Proje; sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik kriterler göz önüne alınarak seçilen ilkokulun, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan, 8 şubeden 9’u kız, 16’sı erkek toplamda 25 öğrenciyle oluşturulan çalışma grubu ile yürütülmüştür. Planlanan projenin etkililiğini ölçmek amacıyla çalışma grubuna; proje öncesinde proje öncesi değerlendirme formu ve proje sonrasında proje sonucu değerlendirme formu uygulanmıştır. Bu iki anketin analizi ve araştırmacının gözlemleri ile birlikte proje değerlendirilmiştir. Araştırma konusunun temelini oluşturan “Vakıflar” hakkında, çalışma grubundaki öğrencilerin bilgi düzeylerinin proje öncesine göre çok daha ileride oldukları tespit edilmiştir. Projenin; vakıf müzelerinin uzmanlık alanlarına göre çeşitli temalarda geliştirilip, farklı yaş gruplarındaki öğrenciler için sürdürülebilir bir program halinde daimi olarak uygulanması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıf Müzeleri, Müze Eğitimi, Vakıf Müzelerinde Eğitim, Genç Vakıfçılar Projesi.

The museum education project, designed with the name of “Young Vaqf Volunteers” by the researcher, has been conducted with activities organised in Halı Museum, Akaretler Mustafa Kemal Museum and Kemal Halil Tanır Primary School in the scope of the 32nd Vaqf Week celebrations in Istanbul under the auspices of the 1st and 2nd Regional Directorates of Foundations in the partnership with Kemal Halil Tanır Primary School affiliated to Kağıthane District National Education Directorate. The goal of the project determined by the researcher is to demonstrate the applicability of museum education system in Istanbul Vaqf Museums with a good example and to raise awareness of vaqf culture and civilization among children through Vaqf Museums. The educational objectives which help this goal to fulfill have been determined. The project implementation program has been planned as 4 meetings in 3 weeks: “before trip”, “museum trip” and “after trip” in Kemal Halil Tanır Primary School, Halı Museum and Mustafa Kemal Museum and it has been conducted with eight different activities, in total. These activities have included teaching methods and techniques like question-answer, discussion, brainstorming, research in the meetings held in four stages. The project has been carried out with the study group created by 25 students -9 females and 16 males- a total of 8 different classes from the 3rd and 4th grade of the school selected considering socio-cultural and socio-economic criteria. Before the project pre-project evaluation form and after project post-project evaluation form have been applied to the study group in order to measure the effectiveness of the planned project. The project has been evaluated together with the analysis of these two surveys and the researcher’s observations. It has been found that knowledge level of the students in the study group on the “Vaqf” forming the basis of the research topic is higher than pre-project level. It has been suggested that the project should be applied permanently as a sustainable program for students of different age groups, developing the Vaqf Museums according to their areas of expertise in a variety of theme.

Key Words: General Directorate of Foundations, Vaqf Museums, Museum Education, Education in Vaqf Museums, Young Vaqf Volunteers.

1.GİRİŞ

Toplumun kültürel mirasını toplayan, araştıran, koruyan ve halkın eğitimi için sunan müzeler günümüzde çağdaş bir toplumda bulunması gereken temel kurumlardan biri olarak kabul edilmektedir. Müzelerde eğitim 20. yüzyıl ortalarından başlayarak müzelerin temel işlevlerinden biri olmuş, eğitim aracılığıyla izleyicilerin müze koleksiyonlarına ulaşmalarını sağlamak en önemli görevleri arasında kabul edilmiştir. Böylece müzecilikte “müze eğitimi” olarak adlandırılan ayrı bir alan ortaya çıkmıştır. Müze eğitimi, izleyici ve müze koleksiyonu arasında iletişim kurmak amacıyla yapılan çalışmaların tümünü kapsamaktadır. Günümüzde müze eğitimi “yorum, açıklama ve programlar sunarak ya da anılar, duygular ve düşünceler yaratma yoluyla, izleyenlerin yaşantılarıyla ilişkili anlam çıkarmalarını sağlayarak, koleksiyonlardan öğrenmelerini sağlama süreci” olarak tanımlanabilir (Moffatand Wolard’ dan aktaran Tezcan Akmeahmet, 2006: 49)

Müzeler sadece toplayan, koruyan ve araştıran kuruluşlar olmaktan çıkıp aynı zamanda iletişim kuran kurumlar olmalıdır. Müzenin temel işlevi olan iletişim; kişileri müzeye çeken entelektüel gereksinimlerini keşfeden ve karşılayan etkinlikleri içermektedir (Akyol vd. 2004:439). Günümüzde öğrenme kitapla ya da okulla sınırlı değildir. Çağdaş öğrenme kuramına göre öğrenme, bireyin aktif olmasını, uygulama yaparken aynı zamanda uyguladıkları üzerinde düşünüp bunları anlamlı bir hale getirmesini, dilini kullanmasını ve sosyal bir etkinlikte yer almasını kapsamaktadır. Çağımız müzelerinin “duvarsız sınıf” olarak tanımlandıkları, eğitimde önemli mekânlar oldukları ve ciddi bir öğrenme potansiyelini barındırdıkları üzerinde önemle durulmaktadır (Hooper-Greenhill’den aktaran Karadeniz, 2009). Bu yüzden, müze eğitimi insanlar arasındaki iletişimi ve etkileşimi, okul ve benzeri kurumlar ile yaşam ilişkisini geliştirici bir alan olarak müze ve galerilerin her yaş insan için ideal bir öğrenme ve eğitim ortamı olmasını amaçlamaktadır. Müze Eğitimi farklılıkları kaynaştırıcı, düşündüren, duyguları devindiren ve çocukları geleceğe hazırlayan dinamik ve yapılandırıcı bir eğitimidir (Artar vd., 2013:303).

Müze Eğitiminin gelişiminde 1950’lere kadar Avrupa’da daha çok çocuklara ve okul gruplarına yönelik çalışmalar ağırlık kazanmış, yetişkinlere yönelik fazla bir çalışma olmamıştır. 1970’ten sonra yeni bir müze eğitimi anlayışına

doğru önemli gelişmelerin ilk adımları atılmaya başlanmıştır. Bu yeni müze anlayışı ile nesnelere toplanması ve bilgi aktarımı temeline dayanan nesne merkezli anlayıştan, elde bulunan mevcut koleksiyonların izleyicinin yorumlaması ve deneyim oluşturmaya önem veren yeni anlayışa geçilmeye, müzelerin eğitim rolü daha fazla vurgulanmaya başlanmıştır. 1980’li yıllara kadar müzelerde eğitim anlayışı, pasif olarak algılanan müze izleyicisinin müzelerde sergilerle sunulan bilgiyi kendiliğinden alacağı ve nesnelere sergilenmenin öğrenme için yeterli olacağı görüşü üzerine kurulmuştu. Fakat doksanlardaki yeni müzecilik anlayışı sonrasında pasif izleyici kavramının yerini aktif izleyici kavramı almıştır (Hooper-Greenhill’den aktaran Karadeniz 2009:456).

Türkiye’de ise müze eğitimi ancak son yıllarda gelişmeye başlamıştır. Müze eğitiminde asıl gelişme 1990’lardan sonra yaşanmıştır. 1989’da Yıldız Teknik Üniversitesi’nde Müzecilik Ana Bilim Dalı’nın, 1998’de Ankara Üniversitesi’nde Müze Eğitimi Yüksek Lisans Programı’nın kurulması bu alan için akademik bir zemin oluşturmuş; bu konuda tartışma, araştırma ve projeler yapılarak bir müze eğitimi ortamı oluşmaya başlamıştır (Tezcan Akmeahmet 2006: 55).

Gelişmiş ülkelerdeki müzelerin eğitim hizmetlerine bakıldığında, özellikle de çocuklar söz konusu olduğunda, yalnızca müze içindeki etkinliklere bağlı kalınmamaktadır. Müzelerin eğitimde önem verdiği anlar, müzenin galerilerinde geçirilen zamanlardır. Ama müzeden yararlanmanın ve öğrenilenin kalıcı olmasını sağlamak için müze gezisinden önce müzenin çocuk eğitiminden sorumlu elemanlarının okullara gittiklerini ve çocukları müze gezisine hazırlayan etkinlikleri öğretmenle birlikte okulda uyguladıkları görülmektedir. Böylece çocuklar hem müze ziyaretine hazırlanmış olmaktadır hem de müze ziyareti sırasında geçirilen sınırlı saatleri daha verimli geçirme olanağı bulmaktadırlar. Gezi sonrası ise, müze çocuklara gördüklerini uygulayacakları bir ortam sunarak onları atölye çalışmalarına katmaktadır. Böylece çocuklar yalnızca görmekle kalmakta, aynı zamanda yaşayarak öğrenmektedirler (Abacı’dan aktaran Abacı vd., 2009: 105).

Görüldüğü üzere okulların, eğitim ve öğretimde müzelerden yararlanması üç aşamalı bir müze eğitimi programı ile gerçekleştirilebilmektedir. Bu üç aşamalı müze eğitimi yöntemi, eğitimcinin seçtiği konulara uygun koleksiyona sahip bütün müzelerde uygulanabilir.

Müze Gezisi aşamaları şunlardır

1. Müze Gezisi Öncesi: Okul yönetiminin öğretim yılı öncesi, eğitim konularını belirlemeleri ve konularına uygun yararlanacakları müzeyi seçmeleri gerekmektedir. Okul gerekli yasal girişimlerini ilgili müzeye ve bağlı bulunduğu ilçe MEM'e zamanında yapması gerekmektedir. Öğretmenlerin önceden eğitimlerinde yararlanacakları müzeyi görmeleri ve gezilmesi gereken galerileri belirlemeleri gerekmektedir. Daha sonra kendi sınıflarının düzeyine göre eğitim programı oluşturulmalıdır. Müze gezisi öncesi, müze gezisine hazırlık aşamasıdır. Okullarda ve sınıflarda yapılacak etkinliklerden oluşmaktadır. Bu aşamada eğitim materyalleri hazırlanmakta, eğitim yöntem ve teknikleri hazırlanıp uygulanmaktadır. Öğretmen öğrencilerini müze ziyaretine hazırlayıcı etkinliklere en az üç gün önce derslerde uygulamaya başlamalıdır. Etkinliklerin başlangıcı sınıf ortamında yaratılacak "tartışma" ile müze kavramının sorgulanmasıdır. Burada "müze nedir?" sorusunun yanıtları aranmalıdır. Daha sonraki derslerde yapılan etkinliklerle çocuklar müze gezisine hazırlanmalıdır.

2. Müze Gezisi: Okulda yapılan müze gezisine hazırlık etkinlikleri ile çocuklar geziye hazırlanmıştır. Dolayısıyla müze galerilerinde gördükleri sürpriz olmayacaktır. Sınırlı zamanda yapılan müze turunda çocuklar gördüklerini daha kolay kavrayacaklardır. Gene de "müze avı" gibi eğlendirici bulmacalar ve drama yöntemi ile gezi daha da ilgi çekici duruma getirilmelidir. Bu programda üzerinde önemli durulması gereken konu öğrenci sayısının sınırlı tutulmasıdır. En fazla bir sınıfın öğrencileri ile müze gezisi yapılmalıdır. Eğer sınıf mevcudu 25'in üzerinde ise, sınıf iki ayrı gruba eşit sayıda bölünüp gruplar oluşturulmalı ve iki ayrı öğretimin denetiminde etkinlikler gerçekleştirilmeden uygulanmalıdır. Dikkate alınması gereken ikinci konu da; müze gezisinin müzenin bütününe kapsamayacağıdır. Eğitim, öğretim programındaki konu ile bağlantılı olan galeri ya da galerilerde yapılır.

3. Müze Gezisi Sonrası: Müze öncesi ve gezi sırasında edinilen bilgilerin daha kalıcı hale getirilmesi için yapılan pekiştirme aşamasıdır. Müze gezisinden döndükten sonraki iki ya da üç gün içinde okulda, sınıflarda yapılır. Bu etkinliklerde, öğrencilerin gezi sırasında kullandıkları gözlem defterleri sınıfta tartışmaya açılır. Gözlem defterlerine dayanılarak gezi yeniden gözden geçirilir. Bunun dışında müzenin galerilerinde gördükleri nesnelere günümüzdeki karşılaştırılması yaptırılır. Günümüzün geldiği noktada değerlendirilmeli ve geleceğe yönelik düşüncelerin ifade edileceği tasarımlar yaptırılmalıdır (Abacı vd., 2009: 106,107).

Gelişmiş ülkelerde ortaya çıkarak sürekli gelişen ve devamında kurumsallaşarak günümüz müzeciliğinin ayrılmaz bir parçası haline gelen müze eğitimi Türkiye'de ise son yirmi yılda gözle görülür bir gelişme kaydetmiştir. Ancak; halen gelişmiş ülkeler seviyesinde olmadığı ilgili çevrelerce

bilinmektedir. Türkiye müzelerinde müze eğitimi uygulamalarının daha çok özel müzelerde (İstanbul Modern Eğitim Birimi, İstanbul Oyuncak Müzesi Eğitim Birimi, Pera Müzesi Eğitim Birimi, Rahmi Koç Müzesi Eğitim Birimi, Sakıp Sabancı Müzesi Eğitim Birimi...), bazı bankaların sanat galerilerinde (Akbank Sanat...) sürdürülebilir bir program dâhilinde gerçekleştirildiği; bazı üniversite, firma, banka, belediye, sivil toplum ya da meslek örgütlerinin doğrudan ya da dolaylı destek ve katılımları ile aralıklarla gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu işbirliğine dayalı yürütülen güncel projelere örnek olarak Anadolu Sanat Tarihçileri Derneği (ASTAD) ile Çankaya Belediyesi Toplumsal Dayanışma Merkezi (TODAM) ortaklığıyla Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde yürütülen "Çocuklar İçin Müze Eğitimi" projesi örnek olarak verilebilir (ASTAD, 2016). Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı İstanbul Arkeoloji Müzeleri ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi, müze eğitimine yönelik çalışmalara dönemsel katılımlar sağlamışlarsa da bu uygulamaların sürdürülebilir bir programa dönüştürülemediği görülmektedir. Ancak, yine Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Mardin Müzesi'nin, 2012'de başladığı eğitim faaliyetleri sonucunda 2014 yılında Uluslararası Tasarım İletişim Ödülleri'nde (IDCA) müze eğitimi çalışmaları ve arkeopark ile "Gençlere Yönelik En İyi Program" dalında dünya birinciliğini kazanması diğer müzeler için iyi bir örnek oluşturmaktadır (KTB, 2015).

Vakıflar Genel Müdürlüğü de çağdaş müzecilik anlayışı ile sektörün her alanındaki gelişmeleri takip eden bir kurum halindedir. Günümüzde müzelerle yüklenen en önemli görevlerden biri haline gelen eğitim işlevini iyi bir örnekle Vakıf Müzeleri'nde uygulanması için tasarlanan 32. Vakıf Haftası'nda Bir Müze Eğitimi Projesi "Genç Vakıfçılar" adlı çalışma ile Türkiye'deki vakıf-çocuk, müze-çocuk dolayısıyla vakıf-toplum ilişkisinin geliştirilerek güçlendirilmesi, yeni nesillerin eğitim ve kültürene katkıda bulunabilmesi aynı zamanda çocukların vakıf kültür ve medeniyeti ile milli ve kültürel değerleri öğrenmesi; barış, hoşgörü, yardımlaşma kavramlarının önemini anlaması hedeflenmiştir.

Son yıllarda yapılan araştırmalar yaşam boyu farklı ortamlarla etkileşimde bulunarak öğrenmenin önemini de vurgulamaktadır. Müzelerde, sergiler ve eğitim programlarıyla birden çok iletişim biçimi sunulabilmekte; izleyicilere aktif katılım imkânı tanınarak, birçok duyu ile öğrenmeleri için ideal bir ortam yaratılabilmektedir. Okuyarak öğrendiklerimizin % 10'unu, duyarak % 20'sini, görerek yani nesnelere bakarak, film, gösteri veya oyun izleyerek % 30'unu hatırlarız. Fakat bir konuşmaya katılıp, bir sunum yaptığımızda % 70'ini öğreniriz. Bir gösteri yaptığımızda, etkileşimli sergileri kullandığımızda, nesnelere dokunduğumuzda ve nesnelere hakkında konuştuğumuzda ise % 90'ını öğreniriz. İdeal müzeler, % 90 öğrenmeye yönelik etkinliklerin yapıldığı ortamlardır (Tezcan Akmehtmet 2013:135).

2. VAKIF MÜZELERİ

Bu bölümde Vakıf, Vakıflar Genel Müdürlüğü, ulusal ve uluslararası alanda kabul görmüş müze tanımları ve sınıflandırmalarından bahsedilerek Vakıf Müzeleri konusu anlatılmaktadır.

Vakıf, Arapça bir sözcük olan ‘vakf’; sözlük anlamı ile durdurma, hareketten alıkoyma, hareketsiz bırakma mânâlarına gelir. Ayrıca “tamamen verme, büsbütün verme” anlamını da içerir. İktisadi anlamda ise vakıf; kişisel çalışma ve gayretle elde edilen imkânların ve mal varlığının gönül rızasıyla paylaşılmasını öngören hukuki bir sistemdir (VGM, 2015). Vakıf en yaygın tanımıyla, bir malın kullanım hakkını şahsi mülkiyetten çıkartarak, ebediyen kamu menfaatine tahsis etmektir (Gülsoy vd. 2012: 11). Türk Medeni Kanununa göre ise vakıf; gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca öz-gülemeleri ile oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları olarak tanımlanmaktadır.

Selçuklu ve Osmanlı Devletleri döneminde kurulmuş, günümüzde yöneticileri hayatta olmayan vakıflar günümüz Türkiye’sinde Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından temsil ve idare edilmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğü bu vakıflar adına hizmetlerini sürdürürken, diğer taraftan da yeni kurulan vakıfların kuruluş, dağılışı ve denetim işlemlerini gerçekleştirmektedir. Bu tarihi vakıfların tüzel kişiliklerini günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü üstlenmiş ve kurucularının belirledikleri amaçlar doğrultusunda halen de sürdürmeye devam eden bir kurum halindedir (VGM, 2015).

2007 yılında, Avusturya, Viyana’da gerçekleştirilen ICOM 21. genel konferansında benimsenen ICOM tüzüğüne göre: “Müze; eğitim, çalışma ve eğlence amacıyla insanlığın ve çevresinin somut ve somut olmayan insanlık mirasını ve çevresini toplayan, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen, halka açık, toplumun ve toplumun gelişiminin hizmetinde olan kâr amacı gütmeyen sürekli bir kuruluştur (ICOM, 2007).

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği’ne göre müze: “Kültür varlıklarını tespit eden, ilmi metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın kültür ve tabiat varlıkları konusundaki eğitimini, estetik zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede tesirli olan daimi kuruluş” olarak tanımlanmıştır (KTB, 2015).

Müzelerin sınıflandırılması ise genellikle müzelerin koleksiyonlarına, hitap ettikleri kitlelere ve bağlı oldukları yönetim birimlerine göre ortaya çıkmıştır. ICOM, gerek koleksiyonları ve hitap ettikleri kitle gerek bağlı oldukları birimlere dayanarak müzeleri çeşitli gruplara ayırmıştır. ICOM’un koleksiyon içeriğine ve bağlı olduğu birimlere göre belirlemiş olduğu müze türleri; Sanat Tarihi, Genel,

Sanat, Doğa Tarihi ve Doğa Bilimleri, Arkeoloji ve Tarih, Etnografya ve Folklor, Bölge, Bilim ve Fen, İhtisas ve Üniversite Müzeleridir (Karadeniz 2010: 19).

Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yaptığı sınıflandırmaya göre ise Türkiye’deki müzeler şu başlıklarla gruplandırılmıştır (KTB, 2015).

- 1- Tarih ve Sanat Müzeleri
- 2- Arkeoloji ve Etnografya Müzeleri
- 3- Arkeoloji Müzeleri
- 4- Etnografya Müzeleri
- 5- Anıt Müzeler
- 6- Müze Evler
- 7- Devrim Müzeleri
- 8- Askerî Müzeler
- 9- Özel Müzeler
- 10- Açık Hava Müzeleri

Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yaptığı gruplandırmaya göre Özel Müzeler başlığında değerlendirilen Vakıf Müzeleri; Vakıflar Genel Müdürlüğü Müzeler Yönetmeliği’nde ‘Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne bağlı ve vakıf medeniyetine dair kültür varlıklarını tespit eden, ilmi metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın kültür ve tabiat varlıkları ile vakıf bilinci konusundaki eğitimini, vakıf anlayışı altında yatan yardımlaşma ve dayanışma duygusunu ve estetik zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede etkili olan daimi kuruluş’ olarak tanımlanmıştır (VGM, 2015).

İnsanlara yardım etmek ve hayır hizmetlerinde bulunmak üzere vakıf kuranlar yaptıkları cami, mescit, medrese vb. yapılarda kullanılmak üzere gerekli olan malzemeleri de bağışlayarak hayır hizmetinin devam etmesini sağlamışlardır. Bunlara “bağışlanmış eşya” anlamına gelen “teberrukat eşyası” denilmektedir. Bağışlanan taşınır eşyaların yapıdan çıkarılması mümkün olmadığından, zaman içinde çoğu “eski eser” niteliği kazanmıştır. Böylelikle belki de dünyanın en büyük eski eser koleksiyonlarından biri olan “Vakıf Koleksiyonu” oluşmuştur (Bayraktaroğlu 2014: 59).

Bu nadir koleksiyondaki eserlere; yazma ve basma Kur’an-ı Kerim, kitap, sakal-ı şerif, Kâbe örtüsü, halı, kilim ve diğer sergi malzemesi, minber ve kürsü örtüsü, şal, kapı perdesi, sancak, şamdan, şamdan mumu, avize, kandil ve kandillik, askı takımı, rahle, kürsü, minber, kapı ve pencere kanatları, merdiven, cüz ve sakal-ı şerif mahfazası, sehpa, hat levha, saat, gülabdan, buhurdan vb. objeler teberrukat eşyalarına örnek olarak gösterilebilir. Vakıf Müzeleri’nin en önemli eser kaynağı teberrukat eşyalarıdır.

Vakıflar teşkilâtının müzecilik faaliyetleri 19. yüzyılın ortalarında eski eserlerin belirli mekânlarda depolanmasıyla başlamıştır. 19. yüzyıl batı ülkelerinde

büyük koleksiyonlar oluşturma dönemidir. Bu yüzyıl da pek çok eser Avrupa ve Amerika'daki müze ve şahıs koleksiyonlarına girmiştir. Bu eserlerin vatanları olan ülkelerde ise eski eser ve koruma bilincinin oluşmadığı, müze ve koleksiyon kavramının gelişmediği bir ortam vardır. 19. yüzyıl ortalarından başlayarak Osmanlı İmparatorluğu'nun hemen her yöresindeki cami, mescit, türbe, tekke gibi vakıf binalarından sürekli eski eser çalınmıştır. Bu durum üzerine ilk müzecemiz Osman Hamdi Bey eski eser kavramına İslami çağa ait eserleri de katmış, arkeolojik eserlerin yanı sıra Türk ve İslam dönemine ait eserlerin de toplanmaya değer olduğunu söylemiştir. İslâm eserlerinin toplanması için Evkaf Nezaretiyle (Vakıflar Bakanlığı) birlikte sürekli görüşmeler yapılmış, komisyonlar oluşturulmuş ve eser toplanmaya devam edilmiştir. Uzun süren bu çalışmalar sonucu 1914 yılında ilk vakıf müzesi olan Evkaf-ı İslamiye Müzesi açılmıştır. Bu müze sonraki yıllarda Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredilerek Türk ve İslam Eserleri Müzesi adını almıştır (Bayraktaroğlu 2014: 65).

Vakıflar teşkilâtının bundan sonraki müzecilik çalışmaları ise şu şekilde gelişmiştir.

- Bu ilk müzeden yaklaşık 50 yıl sonra 1967 yılında İstanbul'da Amcazade Hüseyin Paşa Külliyesi'nde Türk İnşaat ve Sanat Eserleri Müzesi açılmıştır.
- 1969'da Sultan Selim Medresesi'nde Türk Yazı Sanatları Müzesi açılmış, müze 1984 yılında Beyazıt Medresesi'ne taşınarak Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi adını almıştır.
- 1979'da Sultanahmet Cami Hünkâr Kasrı'nda Halı Müzesi, 1982 yılında da aynı caminin bodrumunda Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi açılmıştır. Halı Müzesi, Ayasofya İmaretine taşınarak 2013'te çağdaş müzecilik anlayışıyla yeniden açılmıştır.
- Ankara'da 1998'de "Daimi Halı ve Kilim Sergisi" açılmıştır. 86 adet halı ve kilimin sergilendiği bu sergi Ankara'da kurulacak müzenin çekirdeğini oluşturacak şekilde planlanmış ve 2007'de Ankara Vakıf Eserleri Müzesi kurulunca buraya nakledilmiştir.
- Tokat'ta 17. yy. başlarında inşa edilmiş olan ve dünyanın en eski ahşap Mevlevihâne binası olarak tanımlanan Mevlevihane binası ile yanındaki Muslu Ağa Konağı restore edilerek 2006 yılı sonunda "Tokat Mevlevihâne Vakıf Müzesi" olarak açılmıştır.
- Konya'da, Selçuklu veziri Sahip Ata Fahreddin Ali'nin yaptırdığı hanığah ve sonra eklenen türbe restore edilerek "Sahip Ata Vakıf Müzesi" olarak 2006'da açılmıştır.

- Kastamonu'da "Şeyh Şaban-ı Veli Vakıf Müzesi", Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi'ne ait olan ve 1900 yılında yapılan selamlık binasında, 2007'de ziyarete açılmıştır.
- Edirne'de "Selimiye Vakıf Müzesi" Selimiye Külliyesi'ne 1590 yıllarında ilave edilen Dar'ül Kurra binasında, 2007'de ziyarete açılmıştır.
- "Gaziantep Mevlevihânesi Vakıf Müzesi" 1639'da yaptırılan Gaziantep Mevlevihânesi Tekke binasında 2007'de ziyarete açılmıştır.
- Mayıs 2011 tarihinde İstanbul Beşiktaş Akaretlerde yer alan ve Atatürk'ün annesi, kız kardeşi Makbule Hanım ve manevi oğlu Abdürrahim Tuncak'ın 1912-1919 yılları arasında kaldığı evde, "Akaretler Mustafa Kemal Müzesi 2010" adlı müze açılmıştır (VGM, 2015).

Mevcut vakıf müzeleri aşağıda sıralanmıştır:

ANKARA	: Vakıf Eserleri Müzesi
EDİRNE	: Selimiye Vakıf Müzesi
GAZİANTEP	: Mevlevihâne Vakıf Müzesi
İSTANBUL	: Akaretler Mustafa Kemal Müzesi 2010
İSTANBUL	: Halı Müzesi
İSTANBUL	: Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi*
İSTANBUL	: Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi*
İSTANBUL	: Türk İnşaat ve Sanat Eserleri Müzesi*
KASTAMONU	: Şeyh Şaban-ı Veli Vakıf Müzesi
KONYA	: Sahip Ata Vakıf Müzesi
TOKAT	: Mevlevihâne Vakıf Müzesi

*Restorasyon çalışmaları nedeniyle geçici olarak ziyaretçilere kapalıdır.

Genç Vakıfçılar Projesi kapsamında kullanılan Vakıf Müzeleri şunlardır:

Akaretler Mustafa Kemal Müzesi 2010: Sultan Abdülaziz döneminde Dolmabahçe Sarayı lojmanları olarak 1874 yılında yapımına başlanan, Sultan Abdülhamid Han-ı Sâni Vakfına ait Akaretler Sıra Evleri, tarihte ilk toplu konut örneğidir. (W) şeklinde caddeler üzerine kurulan evler kademeli olarak ve bitişik nizamda yapılmışlardır. Yapıldığı günden bu yana bazı sanatçı ve kurumlar tarafından kiralanılan sıra evlerin 138 konutundan biri olan, 1253 ada, 89 numaralı parselde yer alan 540m² kullanım alanlı üç katlı ev, Atatürk'ün İstanbul'da kiraladığı ilk ev olarak bilinmektedir. Kendisinin de Balkan ve I. Dünya savaşları sırasında cephelerden ayrılıp İstanbul'a geldiği günlerde kaldığı ev, tüm sıra evlerle birlikte onarılmıştır. Çeşitli belgeseller, video enstalasyonlar, grafik tasarımlar ve efektlerle yeni müzecilik anlayışında bir teşhir yapılmıştır.

Müze, İstanbul Beşiktaş Akaretlerde yer alan ve Atatürk'ün annesi, kız kardeşi Makbule hanım ve manevi

oğlu Abdürrahim Tuncak'ın 1912-1919 yılları arasında kaldığı evde, Mayıs 2011 tarihinde açılmıştır. Müze planlamasında giriş katında, genel bilgilendirme, Atatürk'ün vakıflar üzerine söylemleri, Atatürk ve vakıflar, çocuk atölyesi, Akaretlerin vakfiyesi, mimarı, inşaatı, kullananlar ve ünlüleri anlatılmaktadır. Birinci katta Balkan Savaşları ve göç, Çanakkale'de Mustafa Kemal, Mustafa Kemal'in çalışma odası canlandırmaları bulunmaktadır. İkinci katta Mustafa Kemal ve ailesi, yazdığı mektuplar, İstanbul'daki son günleri anlatılmaktadır. Bunlar çeşitli film projeksiyonlarla canlandırılmaktadır. Çatı katında ise idari birimler, arşiv, kütüphane ve toplantı salonu yer almaktadır (VGM, 2015).

Halı Müzesi: Müze binası imaret amacıyla inşa ettirildiği için imaretin ne olduğundan ve tarihinden bahsetmek gerekmektedir. İmaret, fakirlerin, medrese talebelerinin, yolcu ve misafirlerin günlük yiyecek ihtiyacını karşılamak üzere inşa edilmiş bir nevi aşevi olan vakıf müesseseleridir. Ayasofya İmareti de dönemin padişahı I. Mahmut tarafından Hicri 1152 (Miladi 1742-1743) tarihinde Ayasofya'nın kuzeydoğu tarafına inşa edilmiştir. İmaretin doğusunda Topkapı Sarayı'nın Bab-ı Hümayun kapısı, güneydoğusunda III. Ahmet Çeşmesi yer alır. Bina Ayasofya Camiinin kuzey dış çevre duvarına bitişik olarak uzanır. Yemekhane (me'kel), mutfak (aşhane), fırın (fodlahane) olmak üzere üç bölümden oluşan imaret, taş ve tuğla ile alması duvar tekniğinde inşa edilmiştir. Batıya doğru uzanan ince uzun mekan yemekhane, onu takip eden diğer iki mekân ise mutfak ve fırın bölümleridir (VGM, 2015).

13 Nisan 1979'da Sultanahmet Camii Hünkâr Kasrı'nda ziyarete açılan Halı Müzesi Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün müzelerini yeniden yapılandırma projesi kapsamında; Ayasofya İmareti'nin Halı Müzesi'ne dönüştürülmesi sonucunda 2013 yılında Vakıflar Halı Müzesi olarak yeniden ziyarete açılmıştır. Günümüzde Halı Müzesi olarak hizmet veren Ayasofya İmareti 1777, 1871, 1884 ve 1893 yıllarında onarım görmüş, 1920 yılından sonra İstanbul Vakıflar Baş Müdürlüğü tarafından arşiv saklama deposu ve akabinde kurşun atölyesi olarak kullanılmıştır.

Dünyanın en zengin halı koleksiyonlarından birine sahip olan Vakıflar Halı Müzesi Koleksiyonu'nda; vakıf cami ve mescitlerine bağışlanmış tarihi ve sanatsal değere sahip halılar yer alır. 14. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar kendi yörelerine özgü desenler ile Anadolu'nun çeşitli dokuma merkezlerinde dokunan halı ve halı seccadeler, İran ve Kafkas Halıları müze koleksiyonunda yer alan eserlerdir. Koleksiyonun en nadide eserlerinden seçilen halı ve seccade örnekleri, kronolojik sırayla ve yöresel desen gruplarına göre, müzenin üç galerisinde sergilenmektedir (VGM, 2015).

Birinci Galeri: Beylikler Dönemi, Erken ve Klasik Osmanlı Dönemi Anadolu Halıları.

İkinci Galeri: Osmanlı Dönemi Orta ve Doğu Anadolu halı ve halı seccadeler.

Üçüncü Galeri: Osmanlı Dönemi büyük boyutlu Uşak halıları ve saf halı seccadeler.

3. GENÇ VAKIFÇILAR PROJESİ

Müzeler geçmişe ait nesnelere toplama, koruma, belgeleme ve sergileme görevlerinin yanı sıra, toplumun eğitim düzeyini artırma sorumluluğu da olan kurumlardır (ICOM, 2007). Vakıf Müzeleri'nin ise bu sorumluluklarının yanında eserlerinin hepsinin vakfedilmiş olması, dini, milli ve sosyal boyutunun olması, özellikle zaman ve mekan içinde insanları anlama, kültürel mirası devam ettirme, geçmiş, bugünü ve geleceği anlamlı bir biçimde ilişkilendirme, vakıf kültürünü çok yönlü ve hoşgörülü bir yaklaşımla tanıtmaya ve anlatmaya gibi sorumlulukları da bulunmaktadır. Bu ilkeler çerçevesinde ve bilimsel metotlarla geliştirilen "Genç Vakıfçılar" projesi daha önce uygulaması olmayan bir proje özgünlüğüne sahiptir. Vakıf Müzelerini çocuklarla buluşturmak, Vakıf Müzeleri'nin aktif bir eğitim ortamı olarak kullanılmasını sağlamak, Vakıf Müzesi ve çocuk arasındaki ilişkiyi sağlamlaştırmak ve Türkiye'nin eğitim ve kültür yapısının gelişmesine katkı sağlamak adına yürütülen bu çalışma kendi alanında ilktir.

3.1 Problem

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde müzeler, eğitim sektöründe aktif olarak kullanıldığı halde ülkemizde bu alanda işlevlerini yerine getiremedikleri görülmektedir. Türkiye'de müzecilik anlayışı son yıllarda özel sektörde hızlı bir değişim göstermiş çağdaş örneklerinde olduğu gibi müzeler eğitim ortamı olarak da kullanılmaya başlanmıştır. Bu gelişmelerin müzecilik bağlamında kamusal alana yansımaları olmakta ve bu durumun sonucunda bazı kamu müzelerinin de müzeyi bir eğitim alanı olarak kullanmaya başladığı görülmektedir. Ancak mevcut örneklerin olması gerekenin çok gerisinde kaldığı açıktır. Bu tespitten hareketle gelişmiş ülkelerdeki müze-okul işbirliği sisteminin bu tür bir projeye Türkiye Vakıf Müzeleri İstanbul örneğinde henüz uygulanmayışı bu çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

3.2 Amaç ve Hedefler

Bu çalışmanın amacı, gelişmiş ülkelerde yaygın bir şekilde kullanılan ve çağımız müzecilik anlayışının en önemli ayaklarından biri haline gelen müze eğitimi sisteminin Türkiye'de Vakıflar İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü Müzeleri'nde uygulanabilirliğini iyi bir örnekle ortaya koymak, Vakıf müzeleri yoluyla çocuklarda vakıf kültür ve medeniyeti konusunda farkındalık yaratmaktır.

Bu çalışmada yanıtı aranan sorular şunlardır:

- Vakıf Müzelerinde müze eğitim etkinliklerini nasıl uygulayabiliriz?
- Vakıf medeniyetini Vakıf Müzeleri aracılığıyla yeni nesillere nasıl tanıtabiliriz?

Müze eğitimi yoluyla çocukların vakıf kültür ve medeniyeti ile milli ve kültürel değerleri öğrenmesi; barış, hoşgörü, yardımlaşma kavramlarının önemini anlaması projenin hedeflerindedir.

3.3 Çalışmanın Sınırlılıkları

Proje için katkısı olabileceği düşünülen müzecilik, eğitim ve müze eğitimi alanlarında kaynak taraması yapılarak gerekli bilgiler araştırmacı tarafından toplanmıştır. Araştırmacı, topladığı bilgiler sonucunda, kurumsal anlamda, uygulama açısından bu projeye benzeyen bir çalışma ile karşılaşmamıştır.

Proje, Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden, toplamda sekiz şubeden yirmi beş öğrenci ile sınırlıdır. Proje süreç olarak üç haftada dört buluşma ile sınırlandırılmıştır.

3.4 Yöntem

Bu bölümde çalışmanın evren ve örnekleme, araştırmanın yöntemi ve modeli, veri toplama araçları, verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın Evreni: Türkiye Cumhuriyeti, İstanbul ilindeki ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencileridir.

Çalışmanın Örnekleme: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu'nun 3 ve 4. sınıflarından ilgilerine göre seçilmiş 8 şubeden toplamda 25 öğrenciden oluşan çalışma grubudur.

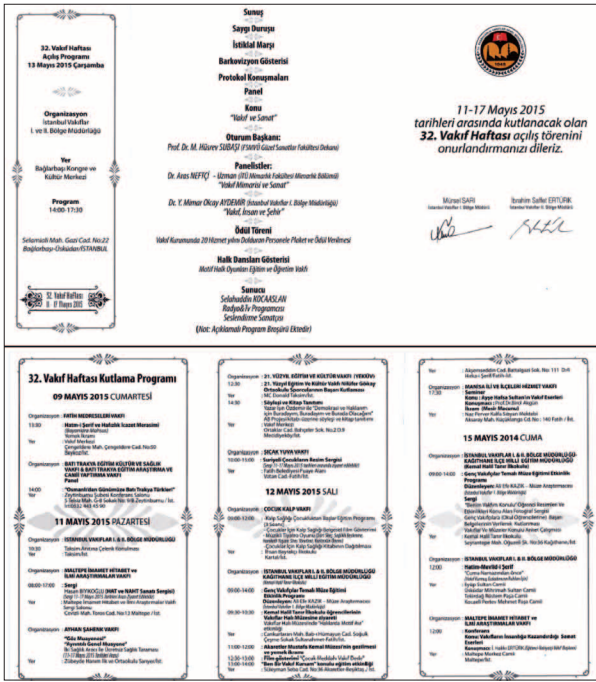
Çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup araştırma modeli olarak da eğitim alanında sıkça kullanılan betimsel yöntem taraması tercih edilmiştir. Bu araştırmada üç haftalık bir süreç temel alınmış, bu süreç içerisinde veriler gözlem ve anket araçları kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler araştırma için en uygun analiz yolu olan betimsel analiz yoluyla düzenlenmiş, yorumlanmış ve okuyucuya aktarılmıştır.

3.5 Proje Uygulama Süreci

Genç Vakıfçılar Projesi uygulama programı; öğrencilerin yaşı, kişisel özellikleri, ilgi alanları, sınıf içi durumu ve öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda oluşturulan

1.BULUŞMA (30 NİSAN 2015 PERŞEMBE)	2.BULUŞMA (8 MAYIS 2015 CUMA)
OKULDA (KONFERANS SALONU)	OKULDA (KONFERANS SALONU)
1 DERS 40dk	1 DERS 40dk
GENEL BİLGİLENDİRME	GÜDÜLEME
* Tanışma ve kaynaşma	* Vakıflar ve müzeler hakkında kısa bilgilendirme ve beyin fırtınası
* Müze eğitim etkinliği öncesi açık uçlu sorularla değerlendirme formunun doldurulması	- Verilen ödevler üzerine konuşma, tartışma
-Vakıflar hakkında bildiklerinizi yazınız	* Öğrencilerle beraber "aile soy ağacı" yapımı etkinliği
-Müzeler hakkında bildiklerinizi yazınız	* Öğrencilerle beraber "yaka kartı" yapımı etkinliği
* İlham veren medeniyet, adlı kitabın öğrencilere dağıtılması	* 2015 Yılı "vakıf ve sanat" temalı vakıf haftası afişlerinin okulun uygun olan yerlerine öğrencilerle beraber asılması etkinliği
* Vakıflar ve müzeler hakkında kısa bilgilendirme ve beyin fırtınası	
* Öğrencilere verilecek ödevler	
- Öğrenciler aile bireylerinin (anne, baba, kardeş...) isimlerini öğrenip gelecekler. Soy ağacı yapımı etkinliği için gerekli.	
- İlham veren medeniyet kitabını okunması	
3.BULUŞMA (12 MAYIS 2015 SALI)	4.BULUŞMA (15 MAYIS 2015 CUMA)
VAKIFLAR MÜZELERİNDE	OKULDA
09:00-14:00	09:00-14:00
MÜZE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ	SERGİ ETKİNLİĞİ
* 09:30 Okuldan 'vakıflar halı müzesi'ne (sultanahmet) araçla hareket	* Müze eğitim etkinliği sonucu ortaya çıkan 'benim vakfım' konulu resimler ve etkinlikler süresince geçirdiğimiz güzel zamanları anlatan fotoğraflardan oluşan 'genç vakıfçılar' sergisi
* 10:00-10:30 Arası vakıflar halı müzesinin gezilmesi	
* 10:30-11:00 Arası, halı müzesinde 'halılarda motif avı' etkinliği	
* 11:00-11:30 Arası halı müzesinden (sultanahmet), mustafa kemal müzesine (beşiktaş) yolculuk	* Genç vakıfçılara başarı belgelerinin verilerek kutlanması
* 11:30-12:00 Arası mustafa kemal müzesinin gezilmesi ve ikramlar	* Müze eğitim etkinliği sonrası açık uçlu sorularla değerlendirme formu ile anketin doldurulması
* 12:00-12:30 Arası hepberaber 'atatürk'ün soy ağacının yapılması' etkinliği	-Vakıflar hakkında bildiklerinizi yazınız
* 12:30-13:00 Arası 'çocuk meddahı vakıf dede' filminin hepberaber izlenmesi	-Müzeler hakkında bildiklerinizi yazınız
* 13:00-14:00 Arası öğrencilerin "kendi vakıflarını kurması ve bu vakıfların resimlerini yapmaları, vakfiyelerini yazmaları etkinliği" ve sonrasında hepberaber okula dönüş yolculuğu.	-Anket

Şekil 1. Genç Vakıfçılar Projesi Uygulama Programı.

Şekil 2. 32. Vakıf Haftası Davetiyesi ve Kutlama Programındaki İlgili Bölümler.

çalışma grubu için özgün bir şekilde ortaya çıkarılmıştır. Proje; sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik kriterler göz önüne alınarak seçilen ilkokulun, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan, 8 şubeden 9'u kız, 16'sı erkek toplamda 25 öğrenciyle oluşturulan çalışma grubu ile 3 haftada 4 buluşma olacak şekilde planlanmıştır (Şekil 1). Hazırlanan bu program, İstanbul Vakıflar 1. ve 2. Bölge Müdürlükleri himayesinde gerçekleştirilecek 2015 yılı Vakıf ve Sanat Temalı 32. Vakıf Haftası resmi kutlama programı içerisinde yer almıştır (Şekil 2). Planlanan program Kemal Halil Tanır İlkokulu, Halı Müzesi ve Mustafa Kemal Müzesi'nde 'gezi öncesi', 'müze gezisi' ve 'gezi sonrası' olmak üzere toplamda sekiz farklı etkinlik ile gerçekleştirilmiş ve proje sonucunda bir sergi ile ürünler paylaşılmıştır.

3.5.1 Gezi Öncesi

Birinci Buluşma "Genel Bilgilendirme":

Tarih: 30 Nisan 2015 Perşembe

Yer: Kemal Halil Tanır İlkokulu, Konferans Salonu

Süre: 1 Ders, 40dk.

Eğitsel Hedefler/ Beceriler:

- Topluluk içerisinde kendini tanıtabilme,
- Grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yapma,
- Kendi fikirlerini yazılı ve sözlü ifade edebilme,
- Soru cevap yoluyla yaratıcı düşünme ve hayal gücünü kullanma,
- Millî ve kültürel değerleri öğrenme
- Barış, hoşgörü ve yardımlaşma kavramlarının önemini anlama ve bu kavramlar hakkında farkındalık kazanmaları.

KAĞITHANE KEMAL HALİL TANIR İLKOKULU

Adı Soyadı :

Tarih: 30/04/2015

Sınıfı :

32. VAKIF HAFTASI 1. MÜZE EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİ

ÖN DEĞERLENDİRME FORMU

1-Vakıflar hakkında bildiklerinizi yazınız.

2-Müzeler hakkında bildiklerinizi yazınız.

Şekil 3. Ön Değerlendirme Formu.

Kavramlar: İletişim, aile, farkındalık, millî değerler, kültürel değerler, barış, hoşgörü, yardımlaşma.

Süreç: Genç Vakıfçılar Projesi çalışma grubuna ilk buluşmada projeye ilgili hiçbir şey söylenmeden açık uçlu iki sorudan oluşan ön değerlendirme formunu doldurmaları istenmiştir (Şekil 3). Öğrencilerin sorulara serbestçe cevap vermeleri istenilerek, sonucunda konuyla ilgili durumlarını görmek ve beklenenin yanında beklenilmeyen cevaplar da alarak konu hakkında nasıl bir grupla karşı karşıya olduğu bağlamında daha geniş ve ayrıntılı bilgiye sahip olmak amaçlanmıştır (Fotoğraf 1). Devamında araştırmacı çalışma grubuna kendisini tanıtarak öğrencilerden de kendilerini tanıtmalarını istemiştir. Böylelikle 8 farklı şubeden seçilen 25 öğrenci ile ilk defa gördükleri araştırmacının tanışarak kaynaşmaları hedeflenmiştir.

Fotoğraf 1. Çalışma grubu ön değerlendirme formunu doldururken

Fotoğraf 2. Çalışma grubuna projenin uygulaması hakkında bilgi verilirken

Sonrasında çalışma grubuna projeyi tanıtmak amacıyla hazırlanan görsellerle zenginleştirilmiş sunum yapılarak, projeye ilgili genel bilgiler verilmiştir. Özel olarak hazırlanan sunum ile çalışma grubuna proje hakkında bilgi verilirken onlarda proje hakkında merak duygusunun oluşması ve projeye yönelik isteklerinin artırılması hedeflenmiştir. Çalışma grubu ile birlikte beyin fırtınası da yapılarak projenin öğrencilerin zihninde daha da netleşmesi sağlanmıştır (Fotoğraf 2).

Çalışma grubunu oluşturan 25 öğrenciye yaş ve gelişimlerine uygun olarak hazırlanmış Vakıfların ne olduğunun anlatıldığı "İlham Veren Medeniyet" adlı çizgi roman dağıtılarak bir sonraki buluşmaya kadar okuyup gelmeleri istenmiştir. Böylelikle çalışma grubunun Vakıflar hakkında bilgi sahibi olmaları, iyilik ve yardımlaşma gibi insani kavramları nedensel ağlar kurarak içselleştirmeleri hedeflenmiştir (Fotoğraf 3).

Fotoğraf 3. Çalışma grubu İlham Veren Medeniyet adlı çizgi romanlarıyla

Fotoğraf 4. Çalışma grubuna bir sonraki buluşma için ödevleri verilirken

Ayrıca çalışma grubundan, bir sonraki buluşmaya gelirken aile bireylerinin isimlerini öğrenip gelmeleri istenmiştir. Bu isimlerin ikinci buluşmada yapılacak olan etkinliklerden soy ağacı yapımında kullanılacağı öğrencilere söylenmiştir. Ebeveynlerine aile bireyleri ve akrabalarının isimlerini soracakları düşünülerek öğrencilerin aileleri ile birlikte sürece etkin bir şekilde katılmaları sağlanmıştır (Fotoğraf 4). İkinci buluşma için verilen bu ödevlerle öğrencilerin kitap okuma, araştırma yapma, bilgi toplama, bilgiyi kaydetme, düzenleme ve sunma becerisi kazanmaları hedeflenmiştir.

İkinci Buluşma "Güdüleme":

Tarih: 8 Mayıs 2015 Cuma

Yer: Kemal Halil Tanır İlkokulu, Konferans Salonu

Süre: 1 Ders, 40dk.

Eğitsel Hedefler / Beceriler:

- Soru cevap yoluyla yaratıcı düşünme ve hayal gücünü kullanma,
- Farklı kaynaklardan bilgi toplama, kaydetme, düzenleme ve sunma,
- Grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yaparak etkinlik gerçekleştirme,
- Okuma ve araştırma yoluyla vakıflar ve müze hakkında bilgi sahibi olma,
- Mensubu oldukları ailenin tüm bireylerini araştırma,
- Ailenin kültürel mirası aktarmadaki önemini anlama,
- Yaşadıkları kentin tarihi ve kültürel değerlerini araştırma ve keşfetme,
- Milli ve kültürel değerleri öğrenme,
- Barış, hoşgörü ve yardımlaşma kavramlarının önemini anlama ve bu kavramlar hakkında farkındalık kazanmaları.

Kavramlar: Vakıf, müze, kültürel miras, milli değerler, kültürel değerler, barış, hoşgörü, yardımlaşma.

Süreç: Çalışma grubuyla okumaları için ödev olarak verilen çizgi roman hakkında konuşulmuştur. Kitapla ilgili dönütler alınmış, Vakıflar ve müzeler hakkında kısa bilgiler verilerek beyin fırtınası yapılmıştır. Çalışma grubu öğrencilerinden ödev olarak istenilen aile bireylerinin isimlerini çıkarmaları istenmiştir. Sonrasında araştırmacı tarafından küçük yönlendirmeler yapılarak herkesin kendi soy ağacını yapması istenmiştir. Böylelikle aile olgusu ile akrabalık ilişkilerini kavrama, grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yapma becerilerinin gelişmesi sağlanmıştır (Fotoğraf 5).

Fotoğraf 5. Bir öğrencinin fotoğraflı olarak yaptığı soy ağacı

Fotoğraf 6. Çalışma grubuyla yaka kartlarını takarken

Fotoğraf 7. Çalışma grubuyla okulda Vakıf Haftası afişlerini asarken

Fotoğraf 8. Çalışma grubuyla Vakıf Haftası afişlerini astıktan sonra

Fotoğraf 9. Çalışma grubu etkinlikler öncesi bilgilendirilirken

Fotoğraf 10. Çalışma grubuna etkinlikler öncesi materyal dağıtımı

Fotoğraf 11. Çalışma grubu etkinlikler için güdüldü

Çalışma grubu ile beraber yaka kartı yapımı etkinliği gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler bir yaka kartı şablonu üzerinden serbest bırakılmıştır. Yaka kartlarına büyük harflerle sadece isimlerinin yazılması istenmiştir. Hazırlanan yaka kartları toplu iğneler ile formlarına iğnelenmiştir. Böylelikle öğrencilerin grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yapma becerilerinin, yaratıcılıklarının, estetik ve sanatsal becerilerinin gelişmesi sağlanırken araştırmacıya da öğrenci üzerinde başta özgüvenini geliştirmek üzere çok büyük etkisi olan isimle hitap edebilme olanağı sunulması sağlanmıştır (Fotoğraf 6).

Yaka kartları takılan öğrenciler çalışma gruplarına ayrılarak vakıf haftası afişlerini asmak üzere konferans salonundan okul içerisinde belirlenen yerlere doğru gitmişlerdir. Uygun olan yerlere afişler, Türk bayrağı, Vakıflar Genel Müdürlüğü logolu kırlangıç bayraklar ile vakıf haftasına özel hazırlanmış üzerinde özlü sözlerin olduğu bayraklar beraberce asılmıştır. Böylelikle öğrencilerin

grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yapma becerilerinin gelişmesi sağlanmıştır (Fotoğraf 7, 8).

Sonrasında konferans salonuna dönülerek çalışma grubu müze etkinlikleri için bilgilendirilmiştir. Halı Müzesindeki etkinliğin altyapısını oluşturmak için halı motifi görselleri, motif isimleri ve bu motifler hakkında kısa bilgilerin olduğu dokümanlar önceden hazırlanmış dosyada öğrencilere verilerek, etkinliğe kadar bunları okumaları istenmiştir (Fotoğraf 9).

Çalışma grubuna etkinlik için diğer bilgiler verilmiş ve ailelerine onaylatarak getirdikleri izin kâğıtları toplanmıştır. Kalem, kağıt, dosya, not defteri ve halı motifi dokümanlarından oluşan eğitim materyalleri her öğrenciye dağıtılmıştır (Fotoğraf 10). Bütün etkinliklerde çalışma grubunun motivasyonunun üst seviyede olması ve o seviyede kalması amaçlanmıştır. Araştırmacı çalışma grubuna Müze etkinlikleri için güdülendirme çalışmaları yapmıştır (Fotoğraf 11).

3.5.2 Müze Gezisi

Üçüncü Buluşma “Müze Eğitim Etkinlikleri”:

Tarih: 12 Mayıs 2015 Salı

Yer: Vakıflar Halı Müzesi (Sultanahmet / Fatih)
Mustafa Kemal Müzesi (Akaretler / Beşiktaş)

Süre: 09:00 ile 14:00 Arası

Eğitsel Hedefler/ Beceriler:

- Soru cevap yoluyla yaratıcı düşünme ve hayal gücünü kullanma,
- Bilgi toplama, kaydetme, düzenleme ve sunma,
- Müzelerin kültürel mirası aktarmadaki önemini anlama,
- Eski eserleri koruma ve yaşatma,
- Vakıf Kültür ve medeniyetini tanıma,
- Vakıf değerlerini koruma ve geliştirme,
- Grup çalışmasına katılma ve grupla işbirliği yapma,
- Oyun ve canlandırma yoluyla yaratıcı düşünce ve hayal gücünü kullanma,
- Yaşadıkları kentin tarihi ve kültürel değerlerini araştırma,
- Günümüz gündelik yaşamını geçmiştekilerle karşılaştırma,
- Yaratıcı düşünme ve yazma,
- Kendi vakıflarını tasarlama ve arkadaşlarına tanıtmaya,
- Farklı fikirlere saygı duyma,
- Etkinlikler yoluyla müzeyi tanıma,
- Milli ve kültürel değerleri öğrenme,
- Barış, hoşgörü ve yardımlaşma kavramlarının önemini anlama ve bu kavramlar hakkında farkındalık kazanmaları.

Kavramlar: Vakıf,müze, tarihi eser, kültürel miras, yaratıcılık, merak, keşfetme, farkındalık, milli değerler, kültürel değerler, barış, hoşgörü, yardımlaşma.

Süreç: Çalışma grubu ile etkinlik günü sabahı okul bahçesinde toplanılmıştır. Etkinlik öncesi grubun motivasyonunu daha da arttırmak için vakıf haftası kokartları yakalarına takılmıştır. Bu arada önceki buluşmada yapıp taktığımız yaka kartlarının bazı öğrencilerde halen takılı olduğu gözlenmiştir. Çalışma grubunun tamamının hazır olduğu tespit edilince saat 09.30’da Kemal Halil Tanır İlkokulu’ndan etkinliklerin gerçekleştirileceği müzelere otobüsle hareket edilmiştir (Fotoğraf 12).

Halı Müzesi Etkinlikleri: Proje programında olduğu üzere saat 10.00’da Halı Müzesi’ne ulaşılmıştır (Fotoğraf 13). Çalışma grubu ile kısa bir müze gezisi yapılırken müzedeki yetkili tarafından grubun anlayabileceği bir dille kendilerine müze ve halılar hakkında bilgilendirme ve tanıtım yapılmıştır. Müzedeki interaktif uygulamalar, müze, vakıflar ve

Fotoğraf 12. Çalışma grubu ile birlikte okul bahçesinde Müzelere hareket ederken

Fotoğraf 13. Çalışma grubu ile birlikte Vakıflar Halı Müzesi önünde

Fotoğraf 14. Çalışma grubu ile birlikte Vakıflar Halı Müzesini keşfederken

eserler hakkında verilen ilginç bilgilerle öğrencilerin merak duyguları ile keşfetme istekleri uyarılarak motivasyonlarının üst seviyede kalması ve halılarda motif avı etkinliği için güdülenmeleri sağlanmıştır. Böylelikle çalışma grubu halılarda motif avı etkinliği için hazır hale getirilmiştir (Fotoğraf 14).

Çalışma grubu müzenin sahip olduğu üç ana mekanda etkinliklerin rahatça ve tüm grup üyelerine ulaşarak yapılabilmesi amacıyla hiçbir kıstas gözetilmeksizin (yaş, cinsiyet, başarı vb.) 8, 8, 9 kişilik olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır. 1. grubun 1. galeride, 2. grubun 2. galeride, 3. grubun 3. galeride etkinlik gerçekleştireceği çalışma grubuna söylenmiştir. Sonrasında etkinlik için önceden hazırlanmış olan hedef motiflerin yer aldığı üç farklı etkinlik formu öğrencilere dağıtılmıştır. Müzede sergilenmekte olan halıların resimlerinden yararlanılarak hazırlanan formlardaki hedef motiflerden yola çıkarak müzedeki halıları bulmaları ve halının envanter fişindeki bilgileri formda boş bırakılan alanlara yazmaları istenmiştir (Şekil 4).

HALILARDA MOTİF AVI ETKİNLİĞİ HEDEF MOTİF FORMU (1. GRUP)	HALILARDA MOTİF AVI ETKİNLİĞİ HEDEF MOTİF FORMU (2. GRUP)	HALILARDA MOTİF AVI ETKİNLİĞİ HEDEF MOTİF FORMU (3. GRUP)
<p>HALI MÜZESİ - MÜZE EĞİTİM ETKİNLİĞİ 1.GALERİ - 1. GRUP - HEDEF MOTİFLER</p> <p>ADLİ VE SOYADI: .....</p> <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	<p>HALI MÜZESİ - MÜZE EĞİTİM ETKİNLİĞİ 2.GALERİ - 2. GRUP - HEDEF MOTİFLER</p> <p>ADLİ VE SOYADI: .....</p> <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	<p>HALI MÜZESİ - MÜZE EĞİTİM ETKİNLİĞİ 3.GALERİ - 3. GRUP - HEDEF MOTİFLER</p> <p>ADLİ VE SOYADI: .....</p> <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>
 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>
 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>
 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>	 <p>ENVANTER NUMARASI: .....</p> <p>GELDİĞİ YER: .....</p> <p>YÖRESİ: .....</p> <p>DÖNEMİ: .....</p> <p>CİNSİ: .....</p>

Şekil 4. Halılarda Motif Avı Etkinliği, Hedef Formları (1.grup, 2.grup, 3.grup)

Fotograf 15. Çalışma grubu Halı Müzesinde motif avlarken

Fotograf 16. Çalışma grubu motif bilgilerini toplarken

Fotograf 17. Çalışma grubu Mustafa Kemal Müzesinde

Uygulamada bütün çalışma grubu sırasıyla aynı galeride yer almıştır. Ancak sadece o galeride motif avı yapacak grup görevlendirilmiştir. Örneğin çalışma grubunun hepsi 1. galeride iken o galeride sadece 1. grup öğrenciler halılarda motif avı etkinliği yapmıştır. Öğrencilere, motiflerden yola çıkarak buldukları halıları birbirlerine söylememeleri ve izleyici grubun da araştıran gruba yardımcı olmamaları gerektiği söylenmiştir. Halılarda motif avı, 3 galeride 3 grubun da etkinliği gerçekleştirmesiyle sonlandırılmıştır (Fotograf 15, 16). Programlandığı gibi çalışma grubu ile birlikte saat 11.00'de Halı Müzesi'nden diğer etkinlikleri gerçekleştirmek üzere Mustafa Kemal Müzesi'ne doğru yola çıkmıştır.

Mustafa Kemal Müzesi Etkinlikleri: Program doğrultusunda saat 11.30'da Mustafa Kemal Müzesi'ne ulaşılmıştır (Fotograf 17). Çalışma grubu ile kısa bir müze gezisi yapılırken grubun kolayca kavrayabileceği bir dilde kendilerine Mustafa Kemal Atatürk, ailesi ve müze ev hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır (Fotograf 18). Sonrasında çalışma grubuyla müzenin çocuk atölyesi kısmına geçilerek burada yemek ve dinlenme arası verilmiştir (Fotograf 19).

Fotograf 18. Çalışma grubu Mustafa Kemal Müzesini tanırken

Fotoğraf 19. Çalışma grubu Mustafa Kemal Müzesi çocuk atölyesinde

Fotoğraf 20. Çalışma grubu Mustafa Kemal Müzesi'ni keşfederken

Fotoğraf 21. Çalışma grubu Atatürk'ün soy ağacını yaparken

Fotoğraf 22. Çalışma grubu yap-boz yaparken

Fotoğraf 23. Çalışma grubu "Çocuk Meddahı Vakıf Dede" filmi izlerken

Mustafa Kemal Atatürk, müze ev ve müzedeki interaktif uygulamalar hakkında verilen ilginç bilgilerle öğrencilerde merak uyandırılarak motivasyonlarının üst seviyede kalması ve sonrasında gerçekleştirilecek etkinlikler için güdülenmeleri amaçlanmıştır. Böylelikle çalışma grubu "Benim Vakfım", "Atatürk'ün soy ağacı yapımı", "yap-boz" etkinlikleri için hazır hale geldikleri gözlemlenmiştir (Fotoğraf 20).

Bütün grubun etkinliklerin içinde aktif olarak bulunması gerektiği düşünüldüğünden etkinliklerden en iyi verimi alabilmek amacıyla çocuk atölyesinde çalışma grubu 12 ve 13 kişiden oluşan iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup ile Atatürk'ün soy ağacı yapılırken ikinci grup ile de atölyenin duvarında yer alan yap-boz yapılmıştır.

Daha önce kendi soy ağaçlarını yaparken edindikleri tecrübelerden ve müze evde Mustafa Kemal'in ailesi hakkında verilen bilgilerden yararlanarak birinci gruptan Mustafa Kemal'in soy ağacını serbestçe yapmaları istenmiştir. Grup birlikte büyük boy kartona sadece 1 tane soy ağacı yapmıştır. Gruba okuldaki sergide bu soy ağacının asılacağı söylenmiştir (Fotoğraf 21). Eş zamanlı olarak ikinci grupla yap-boz etkinliği gerçekleştirilmiştir. Gruba bütün olarak gösterilen yap-boz, parçalarına ayrılarak grup üyelerinden bu parçaların yeniden birleştirilmesi istenmiştir (Fotoğraf 22).

Yap-boz ve soy ağacı yapımı etkinlikleri tamamlandıktan sonra çalışma grubuyla birlikte "Çocuk Meddahı Vakıf Dede" filmi izlemek üzere 2. katta kendileri için hazırlanan alana gidilmiştir. Vakıfların ne olduğunu çocukların kolaylıkla anlayabileceği, eğlenceli bir dille anlatan Çocuk Meddahı Vakıf Dede filmi çalışma grubuyla beraber izlenmiştir (Fotoğraf 23). Vakıflar hakkında güdülenmenin üst

Fotoğraf 24. Çalışma grubu kendi vakfını kurarken

Fotoğraf 25. Çalışma grubu kendi vakfını kurarken

seviyeye çıkarılmasının ardından tekrar çocuk atölyesine gidilmiştir. Burada çalışma grubundan kendi vakıflarını kurmaları ve bu vakıfların resimlerini yaparak vakfiyelerini yazmaları istenmiştir. Grup hiçbir sınırlama olmaksızın tamamen serbest bırakılmıştır. O ana kadar vakıflar hakkında öğrendiklerini kullanmaları istenmiştir. Etkinlik bütün grubun kendi vakfını kurması, resmini çizmesi ve vakfiyelerini yazmaları ile sonuçlandırılmıştır (Fotoğraf 24, 25). Gün boyu süren eğitim etkinlikleri tamamlandıktan sonra planlandığı şekilde saat 14.30'da okula varılmıştır.

3.5.3 Gezi Sonrası

Dördüncü Buluşma "Sergi Etkinliği":

Tarih: 15 Mayıs 2015 Cuma

Yer: Kemal Halil Tanır İlkokulu, Konferans Salonu

Süre: 1 Ders, 40dk.

Eğitsel Hedefler/beceriler:

- Sergi hazırlıklarına katılma ve grupla işbirliği yapma,
- Kendi kurdukları vakıfları sergide tanıtmaya,
- Estetik ve sanatsal becerileri geliştirme,
- Vakıf değerlerini gelecek kuşaklara aktarma,
- Kendi fikirlerini yazılı ve sözlü ifade edebilme,
- Kendini gerçekleştirme.
- Millî ve kültürel değerleri öğrenme
- Barış, hoşgörü ve yardımlaşma kavramlarının önemini anlama ve bu kavramlar hakkında farkındalık kazanmaları.

Kavramlar: Sergileme, estetik, farkındalık, millî değerler, kültürel değerler, barış, hoşgörü, yardımlaşma.

Süreç: Müze eğitim etkinlikleri sonucu ortaya çıkan Atatürk'ün ve kendilerinin soy ağacı çalışmaları, 'Benim Vakfım' konulu resimler ve etkinlikler süresince geçirilen güzel zamanları anlatan fotoğraflardan oluşan 'Genç Vakıfçılar' sergisi çalışma grubu ile birlikte düzenlenmiştir. Sergide etkinlikler süresince çekilen fotoğraflar ile kendi el emekleri ve özgün tasarımları-

Fotoğraf 26. Genç Vakıfçılar Proje Sergisi'nden

Fotoğraf 27. Genç Vakıfçılar Proje Sergisi'nden

Fotoğraf 28. Genç Vakıfçılar Proje Sergisi'nden

Şekil 5. Genç Vakıfçı Başarı Sertifikası

Fotoğraf 29. Genç Vakıfçılar Proje Sergisi'nden

la oluşturdukları eserler sergiye hazır hale getirilmiştir (Fotoğraf 26). Ardından sergi ziyarete açılmıştır (Fotoğraf 29). Öğrencilerin kurduğu vakıfların resimlerinin hepsi sergilenemese de kurulan bütün vakıfların isimleri yazılarak asılmıştır (Fotoğraf 27).

Ayrıca Vakıf Haftasının her yıl farklı bir tema ile kutlandığı belirtilerek önümüzdeki yıl Vakıf Haftası temasının ne olm asını istedikleri sorulmuştur. Büyük boy kartona yazılan sorunun alt kısmı boş bırakılarak öğrencilerin istedikleri konuyu yazmaları söylenmiştir (Fotoğraf 28). Sonrasında tekrar konferans salonuna geçilmiştir. Çalışma grubu başarılarından dolayı kutlanarak gruba Genç Vakıfçı Başarı Sertifikaları verilmiştir (Şekil 5). Çalışma grubunun hepsine ayrı ayrı teşekkür edilerek, projenin başarıyla sonuçlandığı ve artık hepsinin birer "Genç Vakıfçı" olduğu söylenmiştir (Fotoğraf 30). Proje sonucunda çalışma grubundan projeye ilgili dönüt alabilmek için 1'i açık uçlu olmak üzere 10 soruluk bir anket uygulanmıştır (Şekil 6).

3.6 Verilerin Toplanması

Veriler, projenin örnekleme olan Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu'nun 3. ve 4. sınıflarından toplamda 8 şubeden ilgilerine göre seçilmiş çeşitli yaş ve cinsiyet gruplarında 25 öğrencilik bir çalışma grubuna uygulanan iki anket ile etkinlikler süresince yapılan gözlemlerden elde edilmiştir.

3.7 Bulgular

Proje; sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik kriterler göz önüne alınarak seçilen Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu'nun, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden, 8 şubeden 9'u kız, 16'sı erkek toplamda 25 öğrenciyle oluşturulan çalışma grubu ile 3 haftada 4 buluşma olacak şekilde planlanmıştır. Anket ve gözlem bulguları aşağıda açıklanmıştır.

3.7.1 Anket

Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmanın ilk buluşmasında öğrencilerin hazır bulunmuşluğunu ölçmek için, son buluşmada da öğrencilerin eğitsel hedef ve becerileri kazanıp kazanmadığını değerlendirmek için iki farklı anket uygulanmıştır.

Fotoğraf 30. Genç Vakıfçılar Başarı Sertifikalarıyla

KAĞITHANE KEMAL HALİL TANIR İLKOKULU

Adı Soyadı : _____ Tarih: 15/05/2015
Sınıfı : _____

32. VAKIF HAFTASI 1. MÜZE EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİ
GENÇ VAKIFÇI ANKET FORMU

1. Vakıfların ne olduğunu biliyor musunuz?
 Evet Hayır

2. Daha önce müze gezdiniz mi?
 Evet Hayır

3. Halı Müzesi'ne ilk geliştiniz mi?
 Evet Hayır

4. Mustafa Kemal Müzesi'ne ilk geliştiniz mi?
 Evet Hayır

5. Çevrenizdeki çocuklara müze gezmeyi önerir misiniz?
 Evet Hayır

6. Vakıf Haftası etkinliklerinden memnun kaldınız mı?
 Evet Hayır

7. Hangi etkinlikleri beğendiniz?

☐ Kitap okuma	☐ Halılarda motif avı
☐ Soy ağacı yapma	☐ Atatürk'ün soy ağacı yapımı
☐ Yaka kartı yapma	☐ Yap-boz oyunu
☐ Afiş asma	☐ Film-video izleme

8. Vakıf Haftası müze etkinliklerinin her yıl olmasını ister misiniz?
 Evet Hayır

9. Kafanızdaki müze tanımlı vakıf haftası etkinliklerinden sonra değişti mi?
 Evet Hayır

10. Vakıf haftası ile ilgili başka ne gibi etkinlikler olmasını istersiniz? .....

11. Vakıflar hakkındaki düşünceleriniz:.....

Şekil 6. Etkinlik Sonrası Değerlendirme Anketi

Proje kapsamında çalışma grubuna birinci buluşmada proje hakkında hiçbir şey söylenilmeden açık uçlu iki sorudan oluşan ön değerlendirme formunu doldurmaları istenmiştir (Şekil 3). Öğrencilerin sorulara serbestçe cevap vermeleri istenerek, anket sonucunda grubun konuyla ilgili durumlarını görmek ve beklenenin yanında beklenmeyen cevaplar da alarak konu hakkında nasıl bir grupla karşı karşıya olunduğu bağlamında daha geniş ve ayrıntılı bilgiye sahip olmak amaçlanmıştır. Bu anket 25 öğrencilik çalışma grubuna uygulanmıştır. Böylelikle, grubun hazır bulunmuşluk seviyesi ölçülmüştür. Sonuçlar, tablo 1 ve 2'deki gibidir.

Biliyor	Kısmen Biliyor	Bilmiyor
9	4	12
% 36	% 16	% 48

Tablo 1. Vakıflar hakkında bildiklerinizi yazınız.

Evet	Hayır
25	-
% 100	-

Tablo 3. Vakıfların ne olduğunu biliyor musunuz?

Evet	Hayır
25	-
% 100	-

Tablo 5. Halı Müzesi'ne ilk geliştiniz mi?

Evet	Hayır
24	1
% 96	% 4

Tablo 7. Çevrenizdeki çocuklara müze gezmeyi önerir misiniz?

	EVET	HAYIR	EVET	HAYIR
Kitap Okuma	20	5	% 80	% 20
Soy Ağacı Yapma	24	1	% 96	% 4
Yaka Kartı Yapma	25	-	% 100	-
Afiş Asma	23	2	% 92	% 8
Halılarda Motif Avı	24	1	% 96	% 4
Atatürk'ün Soy Ağacını Yapma	19	6	% 76	% 24
Yap-boz oyunu	17	8	% 68	% 32
Film İzleme	23	2	% 92	% 8
Hepsini Beğendim Diyenler	11	-	% 44	-

Tablo 9. Hangi etkinlikleri beğendiniz?

Öğrencilere Vakıflar hakkında ne bildikleri sorulduğunda çalışma grubunun %36'sının vakıfları bildiği, % 16'sının kısmen bildiği, % 48'inin ise hiç bilmediği sonucu çıkmıştır. Verilen cevaplar bağış, yardımlaşma, iyilik kavramları temelinde değerlendirilerek bu oranlara ulaşılmıştır. Cevap metinlerindeki ifadelerde bağış yapma, yardımlaşma, iyilik yapma gibi kelimelerin anlamlı varlığı buradaki değerlendirme kıstasımız olmuştur (Tablo 1).

Öğrencilere müzeler hakkında ne bildikleri sorulduğunda çalışma grubunun % 76'sının müzeleri bildiği, % 24'ünün ise kısmen bildiği sonucu çıkmıştır. Verilen cevaplar eski eser ve müze kavramı çerçevesinde değerlendirilerek bu oranlara ulaşılmıştır. Cevap metinlerindeki ifadelerde eski eser, geçmişe ait, müze gibi kelimelerin anlamlı varlığı buradaki değerlendirme kıstasımız olmuştur.

Proje sonucunda 25 öğrencilik çalışma grubundan projeye ilgili dönüt alabilmek için 1'i açık uçlu olmak üzere 10 soruluk bir anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda bulgular aşağıdaki gibi olmuştur (Tablo 2).

Biliyor	Kısmen Biliyor	Bilmiyor
19	6	-
% 76	% 24	-

Tablo 2. Müzeler hakkında bildiklerinizi yazınız.

Evet	Hayır
13	12
% 52	% 48

Tablo 4. Daha önce müze gezdiniz mi?

Evet	Hayır
25	-
% 100	-

Tablo 6. Mustafa Kemal Müzesi'ne ilk geliştiniz mi?

Evet	Hayır
25	-
% 100	-

Tablo 8. Vakıf Haftası etkinliklerinden memnun kaldınız mı?

Evet	Hayır
25	-
% 100	-

Tablo 10. Vakıf Haftası müze etkinliklerinin her yıl olmasını ister misiniz?

Evet	Hayır
17	8
% 68	% 32

Tablo 11. Kafanızdaki müze tanımı Vakıf Haftası müze etkinliklerinden sonra değişti mi?

Proje sonunda çalışma grubu tarafından Vakıfların % 100 bilindiği oranı ortaya çıkmıştır (Tablo 3).

Projeden önce çalışma grubunun % 48'inin daha önce hiç müze gezmediği anlaşılmaktadır (Tablo 4).

Çalışma grubunun projeden önce Halı Müzesi'ne hiç gelmediği ortaya çıkmıştır (Tablo 5).

Çalışma grubunun projeden önce Mustafa Kemal Müzesi'ne hiç gelmediği anlaşılmıştır (Tablo 6).

Projeden sonra çalışma grubunun % 96'sının arkadaşlarına müze gezmeyi önereceği oranı çıkmıştır (Tablo 7).

Çalışma grubunun hepsinin etkinliklerden memnun kaldığı sonucu çıkmıştır (Tablo 8).

Not: Atatürk'ün soy ağacını yapma ve yapboz yapma etkinliklerine farklı öğrenciler katıldığı için sonuçlar buna göre değerlendirilmelidir. Yukarıdaki veriler hepsini beğendim diyenlerin dışında kalan öğrencilerin verdiği cevapların dağıtılması ile oluşmuştur. Bir öğrencinin birden fazla seçeneği işaretleyebildiği unutulmamalıdır (Tablo 9).

Çalışma grubunun %100'ünün Vakıf Haftası'nda müze etkinliklerinin her yıl olmasını istediği görülmektedir (Tablo 10).

Çalışma grubunun % 68'inin projeden sonra kafasındaki müze tanımının değiştiği sonucu çıkmaktadır (Tablo 11).

3.7.2. Gözlem

Proje programında yer alan; gezi öncesi, gezi ve gezi sonrası etkinliklerinde öğrenciye kazandırılması hedeflenen eğitsel hedeflerin, bilgi ve becerilerin öğrencilerin davranış haline getirip getirmediğini ölçmek sadece yazılı olarak mümkün olmadığından, araştırmacı -proje sonucunda daha geçerli ve güvenilir bir sonuç elde edebilmek amacıyla- anket tekniğinin yanında tamamlayıcı olarak, nitel araştırmaların veri toplama tekniklerinden biri olan gözlem tekniğinden de faydalanmıştır. Çalışma grubunun proje süresince etkinlikleri aktif katılım ve başarıyla gerçekleştirmesi, çalışma grubuna proje öncesinde kazandırılması istenilen eğitsel hedef ve becerilerin hangilerinin, ne ölçüde kazandırıldığının her aşamada ve proje sonucunda gözlemlenmesi araştırmacı tarafından yapılan gözlemlerin ölçütleridir.

Birinci buluşmada çalışma grubuna anket uygulandıktan sonra projeden bahsedilirken projeye karşı hazır bulunuşluk durumları anket yoluyla olduğu kadar karşılıklı soru cevaplara dayalı gözlem yoluyla da elde edilmiştir. Projeden bahsedilirken yeni açılan her konuda merak ve ilgiyle araştırmacıyı takip etmeleri ve kendilerine verilen çizgi romanı hemen okumayı talep etmeleri ile de projeye olan isteklilik ölçütleri gözlemlenmiştir.

İkinci buluşmada, çalışma grubunun kendilerine verilen hazırlık ödevlerinden “İlham Veren Medeniyet” adlı çizgi romanı okumaları sonucunda hedeflendiği üzere vakıflar hakkında hepsinin de bir şeyler söyleyebilecek duruma gelmiş oldukları gözlemlenmiştir. Bu sonuca, sınıf ortamında çalışma grubu ile kitap üzerine yapılan soru-cevap ve tartışma yöntemi ile elde edilen verilerle ulaşılmıştır. Bu çalışma sonucunda öğrencilere vakıfların; iyilik, yardımlaşma, bağışlama gibi kavramlarla olan ilişkisi öğretilmiş, bu sayede çalışma grubunun hazır bulunuşluluğu proje aşaması için istenilen düzeye getirilmiştir.

Çalışma grubuna verilen hazırlık ödevlerinden aile soy ağacı yapımı etkinliği için istenilen bilgileri araştırıp, toplayıp, kaydedip getirdikleri ve etkinliklerde başarıyla kullandıkları da gözlemlenmiştir. Yaka kartı yapımı ve afiş asımı etkinliği ile öğrencilerin bir sonraki buluşma için ne denli motive oldukları bir diğer gözlenen durumdur.

Üçüncü buluşmada, çalışma grubunun hedeflendiği üzere müze etkinlikleri için güdülendiği araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Müze etkinliklerinde, araştırmacı tarafından çalışma grubunun hayal dünyasında oluşturulan Vakıf düşüncesi ile her birinin özgün vakıflar kurması, vakfiyelerini yazması, resimlerini çizmesi ayrıca kendi soy ağaçlarını da yaparak ortaya somut ürünler koymaları sonucunda vakıf kültür ve medeniyeti, müze, tarihi eser, kültürel miras, yaratıcılık, merak, keşfetme, farkındalık, milli değerler, ailevi ve kültürel değerler, barış, hoşgörü, yardımlaşma kavramlarının öğrencilere yaşantı yoluyla aktarıldığı gözlemlenmiştir.

Dördüncü buluşmada öğrencilerin ve velilerinin, etkinlikler sonucunda ortaya çıkarılan somut ürünlerden oluşan sergiyi mutlu bir şekilde gezdikleri ve projeden çok memnun kaldıklarını ifade ettikleri gözlemlenmiştir.

3.8 Yorum ve Değerlendirme

Bu tür nitel araştırmalarda incelenen olgunun içerisinde olduğu ve o olguya ilişkin ilk elden deneyimler edinebildiği için araştırmacının yapacağı yorum ve değerlendirmeler okuyucunun araştırma konusunu daha iyi kavrayabilmesi bir başka deyişle konunun anlaşılabilirliğini artırması bakımından oldukça değerlidir. Toplanan verilerin açıklanmasında ve anlamlandırılmasında yardımcı olabilecek araştırmacının görüş ve yorumları nitel araştırmada önemli bir yer tutar (Yıldırım ve Şimşek'ten aktaran Karataş, 2015: 76). Çalışmanın bu bölümünde araştırmacının uyguladığı anket sonuçlarına ve proje süreci gözlemlerine dayalı yorum ve değerlendirmeler yapılmıştır

32. Vakıf Haftası'nda Bir Müze Eğitimi Projesi “Genç Vakıfçılar” projesinin çıkış noktası olan:

Vakıf Müzelerinde müze eğitim etkinliklerini nasıl uygulayabiliriz?

Vakıf Kültürü ve Medeniyetini Vakıf Müzeleri aracılığıyla yeni nesillere nasıl tanıtabiliriz /aktarabiliriz? araştırma sorularına ve “Müze eğitimi yoluyla çocukların vakıf kültür ve medeniyeti ile milli ve kültürel değerleri öğrenmesi; barış, hoşgörü, yardımlaşma kavramlarının önemini anlaması” hedefine ulaşıp ulaşılmadığına cevap aranan bu çalışmanın sonuçları şöyle değerlendirilebilir:

Proje çalışmasının birinci buluşmasında; çalışma grubuna projeden hiç bahsedilmeden uygulanan ön değerlendirme formunda yer alan açık uçlu sorulara öğrencilerin verdiği yanıtlardan anlaşılacağı üzere; çalışma grubunun % 36'sının Vakıfları bildiği, % 16'sının kısmen bildiği, % 48'inin ise hiç bilmediği sonucu çıkmıştır. Bu verileri yorumlayarak değerlendirmek gerekirse vakıfların öğrenciler tarafından bilinmediği, bilenlerin yardımlaşma, kısmen bilenlerin ise ülke gündeminde sıkça duyulan bazı vakıflar ile örneklendirmelere giderek vakıfları açıklamaya çalıştığı görülmüştür. Bilmeyenler içerisinde bu soruyu cevaplayamayanlar da olmuş, ancak cevap verenlerin çoğunluğu banka olduğunu belirtmiştir. Cevaplanması istenen diğer soruda ise çalışma grubunun % 76'sının müzeleri bildiği, % 24'ünün ise kısmen bildiği sonucu çıkmıştır. Öğrenciler cevaplarında ağırlıklı olarak tarihi eserlerden bahsetmişlerdir.

Birinci buluşmada öğrencilere görsel sunumla birlikte projeden bahsedilirken merak uyandırıldığı, özellikle müzelerle gideceğiz denildiğinde çok sevindikleri ve oldukça heyecanlandıkları açıkça gözlemlenmiştir.

İkinci buluşmada; öğrencilerle beraber soy ağacı ve yaka kartı yapımı etkinliği de grubun aktif ve içten katılımıyla gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Öğrencilerden aile bireylerinin fotoğrafının istenmemesine rağmen bir öğrencinin kendiliğinden getirmesi ve soy ağacını da başarıyla yapmasıyla birlikte bu davranışını ödüllendirmek için yaptığı soy ağacı çerçeveletilerek evine asması için kendisine hediye edilmiştir. Yaka kartları yapıldıktan sonra onlara isimleriyle birlikte hitap etmeye başlanması öğrencileri pozitif anlamda etkilediği gözlemlenmiştir. Çalışma grubunun bir bölümünün ertesi gün buluşma olmamasına rağmen yaka kartları ile birlikte okula geldikleri öğretmenleri tarafından araştırmacıya aktarılmıştır. Ayrıca ikinci buluşmanın etkinliklerinden olan Vakıf Haftası afişlerinin çalışma grubu tarafından okulun değişik yerlerine işbirliği yapılarak eğlenceli bir şekilde asılması da grubun bir sonraki etkinlik için ne denli güdülendiğini göstermektedir.

Çalışma grubu üçüncü buluşma sabahı müzelere doğru yola çıkarken heyecanlı oldukları gözlenmiştir. Her ne kadar 25 öğrencinin 13'ü daha önce bir müze gördüğünü söylese de, müze deneyimi olarak baktığımızda daha önce bir müze gördüğünü söyleyenlerin çoğunluğunun, okulun götürdüğü Balmumu Müzesi ile sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

Halı Müzesi'nin interaktif uygulamalarıyla çok eğlendikleri açıkça gözlenmiştir. Halılarda motif avı etkinliği tahmin edilenden çok daha verimli geçmiştir. Hepsi de müzede aktif bir şekilde araştırarak halılardaki motifleri avlamışlardır. % 96 beğeni gören etkinlikte eşleştirmede % 92 başarı sağlamıştır ki bu beklenenin üstünde bir orandır.

Mustafa Kemal Müzesi'ndeki etkinlikler de verimli geçmiştir. Özellikle müzenin çocuk atölyesinin çalışma grubu tarafından oldukça beğenildiği gözlemlenmiştir. Atatürk'ün soy ağacı yapımı ve yap-boz yapımı etkinlikleri grup tarafından başarıyla gerçekleştirilmiştir. 30 dakika süren Çocuk Meddahı Vakıf Dede filmi de ilgiyle izlenmiştir. Film sonrasında onlardan kendi vakıflarını kurmalarını istendiğinde konuyu anladıktan sonra kısa bir beyin fırtınası yapan öğrenciler özgün fikirleri doğrultusunda oluşturdukları vakıfların resmini çizmeye aynı zamanda da vakfiyelerinin yazmaya başlamışlardır. "Benim Vakfım" konulu etkinlik, çocukların hayal gücüyle birleşerek aşağıda da görüleceği gibi oldukça ilginç ve yaratıcı vakıfların ortaya çıkmasıyla sonuçlanmıştır.

- Görme Engelliler Vakfı
- Yetim Kardeşler Vakfı
- Kitap Okuma Vakfı
- Hasta Olan Çocuklara Yardım Vakfı
- Engelli Çocuklar ve Hedef Vakfı
- Eser Vakfı
- Giyim Kuşam Vakfı
- Doğa Vakfı

- İhtiyaç Vakfı
- Hayvancılık Vakfı
- Düşünce Vakfı
- Spor Yapma Vakfı
- Engelli Basketbol Vakfı
- Engelli Futbol Vakfı
- Engelli Voleybol Vakfı
- Resim Vakfı
- Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
- Bedava Ayakkabı Vakfı
- Hayvanlara Yardım Vakfı
- İlk Yardım Vakfı
- Su-oksijen Vakfı
- Mektup Vakfı
- Yardımlaşma Vakfı
- Hayvanlara Soğukta Kafes Yapma Vakfı

Bu tür bir nitel araştırmada çalışma grubu söz konusu olduğu için, yani evreni temsil edebilecek sayıda ve düzeyde kişiyi örnekleme dâhil etmenin mümkün olmamasından dolayı proje sonucunda elde edilen bulguların genellenebilmesi güçtür, ancak sınırlı genellemeler yapılabilmektedir. Bu sınırlamalar çerçevesinde yapılacak değerlendirmelerin belki de en önemlisi, çağımız müzecilik ve eğitim siteminde bu tür projelerin bir ihtiyaç değil zaruriyet olduğunun açıkça ortaya konmasıdır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Vakıf ve Sanat teması ile kutlanılan 32. Vakıf Haftasında "Genç Vakıfçılar" isimli Müze Eğitimi Projesi ile temelde "Vakıf Müzeleri'nde müze eğitim etkinlikleri nasıl uygulanabilir ve vakıf medeniyeti Vakıf Müzeleri aracılığıyla yeni nesillere nasıl aktarılabilir?" sorularına yanıtlar aranmıştır.

Genç Vakıfçılar projesi sonucunda elde edilen bulgular, Vakıf Müzeleri'nde müze eğitim etkinliklerinin nasıl uygulanabileceği konusuna yardımcı olabilir, Vakıf Müzeleri'nin gerçekleştireceği eğitim etkinliklerine kaynaklık edebilir, Vakıf Müzeleri için sürdürülebilir bir Müze Eğitimi Modeli oluşturulmasına yol göstererek bu yöndeki planlamalara katkı sağlayabilir.

Bu çalışmada tüm yönleriyle anlatılan projeye birlikte modern eğitim-öğretim yöntemlerinin uygulanabileceği mekânlar arasına kendine has özellikleriyle Vakıf Müzeleri'nin de girdiği görülmektedir. Vakıf Müzeleri'nin eğitim sistemimizin en önemli parçası olan okullarla gelişmiş ülkelerde olduğu gibi işbirliği içinde projeler üretebileceği ve bu konuda olumlu sonuçlar elde edilebileceği, gerçekleştirilen Genç Vakıfçılar Projesi ile görülmüştür.

Bu proje ile öğrencilerin müzede yaşantı yoluyla özkültürleri, etnografik eserler aracılığı ile eski yaşam biçimleri hakkında bilgi sahibi olmalarının sağlandığı, okul ortamında yapılan etkinliklerin devamı olarak müzede yapılan etkinliklerle tarih bilinci ile birlikte vakıf değerlerini daha somut olarak kavramaya, kendi coğrafyasındaki kültürel yapıtları anlamaya, milli karakterini, aile-soy bağlarını, kültürel düşünce ve inançlarını öğrenmesine yardımcı olduğu görülmüştür. Proje öncesinde çalışma grubunun dünyasında Vakıflar % 36'lık bilinirlik oranına sahip iken proje sonrasında bu oran % 100'e çıkarılarak hedeflendiği gibi Vakıflar hakkında farkındalık kazanmaları sağlanmıştır.

Geçmişlerini bilerek geleceklerini inşa eden kültür ve medeniyetimizin mirasçıları çocuklarımızın; vakıf kültür ve medeniyeti hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmış olup kendilerine; milli ve kültürel değerler ile barış, hoşgörü ve yardımlaşma kavramlarının önemi bir kez de Müze Eğitimi yoluyla aktarılmıştır.

Tüm eğitim uygulamalarının temelinde çocuklara daha nitelikli bir eğitim vererek, topluma faydalı bireyler yetiştirme fikrine hizmet etme düşüncesi vardır. Günümüzde müzeler de bu düşünceye hizmet eden eğitim mekanları haline gelmiştir. Devlet müzeleri ya da okulları olsun, özel müzeler ya da okullar olsun kendilerini bu gelişmeler yönünde güncellemektedirler. Ancak burada asıl iş müzelerle düşmektedir.

Kaynakça

- Abacı vd 2009: O.Abacı/A. Önder/I. Kamaraj, Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi: İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki Marmara Örnekleme. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25 (1), 103-117.
- Akyol vd 2004: A.A.Akyol/E. Koman/A. Baysuğ/M.O.Yılmaz/C.T. Özel/H. Demirdelen, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Eğitim Seksiyonu Projesi, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi IV. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi, 15-17 Ekim 2003, Yay. Hz. M. Atar, Ankara: ÇOKAUM Yayın No:11., s.437-446.
- Artar vd 2013: M.Artar/F. Çok/H. Ercan/T. Şener/N.G. Karaman/A. İlhan Çakır/N. Ahioğlu Lindberg/N. Çelen, N./C. Karadeniz, Prof. Dr. Bekir Onur'a Armağan: Çocuklar, Gençler ve Müze Eğitimi, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gülsoy vd 2012: U.Gülsoy/V. Engin/Ö. İşbilir/A.F. Örenç/M. Aydın/E. Tak/A.Kolay, Bir Medeniyetin İz Düşümü Vakıflar, İstanbul: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Karadeniz 2009: C.Karadeniz, Dünyada Çocuk Müzeleri ve Bilim, Teknoloji ve Keşif Merkezlerinin İncelenmesi ve Türkiye için Bir Çocuk Müzesi Modeli Oluşturulması, Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadeniz 2010: C.Karadeniz, Dünyada Çocuk Müzeleri ve Bilim Merkezleri,Yay. Haz: Bekir Onur,Ankara: Ürün Yayınları.
- Karataş 2015: Z.Karadeniz, Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1(1), s.62-80.
- Tezcan Akmeahmet vd 2006: K. Tezcan Akmeahmet/ A.Ödekan, Müze Eğitiminin Tarihsel Gelişimi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.3, S.1, s.47-58.
- Tezcan Akmeahmet 2013: K. Tezcan Akmeahmet, Müzeler ve Eğitim. Müzecilik ve Sergileme, s. 128-154, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Yararlanılan İnternet Adresleri: www.icom.museum (Erişim tarihi: 25.05.2015)
www.kultur.gov.tr (Erişim tarihi: 25.05.2015)
www.vgm.gov.tr (Erişim tarihi: 26.05.2015)
www.astad.org.tr (Erişim tarihi: 25.02.2016)

Müzeler uzmanlık alanlarına göre sürdürülebilir bir plan dahilinde okul gruplarına yönelik eğitim programları hazırlayarak okulları bu yeni eğitim alanına davet etmelidirler.

BİLGİ VE TEŞEKKÜR

Bu makale Ali Efe KAZIK'ın, Yrd. Doç. Dr. Ali Akın AKYOL danışmanlığında yürüttüğü 32. Vakıf Haftasında Bir Müze Eğitimi Projesi; Genç Vakıfçılar isimli yüksek lisans bitirme projesinden faydalanılarak kaleme alınmıştır.

Başta Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ayşe Çakır İLHAN olmak üzere Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Disiplinler Arası Müze Eğitimi Anabilim Dalının değerli öğretim üyelerine, proje sürecince danışmanlığı üstlenen Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Ali Akın AKYOL'a, projenin planlama ve uygulama aşamasını beraber gerçekleştirdiğimiz aynı zamanda proje paydaşlığını da yürüten Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu İngilizce Öğretmeni eşim Yeldağ KAZIK'a şükranlarımı sunuyorum.

İstanbul Vakıflar 1. ve 2. Bölge Müdürlükleri'ne, Kağıthane Kemal Halil Tanır İlkokulu Müdürü Hasan KARATAŞ'a ve İstanbul Vakıflar Halı Müzesi Müdürü Serpil ÖZÇELİK'e projeye olan destek ve katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.